

кості двох, 30-80 см завдовжки, 2-5 мм у діаметрі. Прикореневі листки 3,5 — 25 (40) см завдовжки, 1,5 — 9 (12) см завширшки (довжина листка звичайно в 2-3 рази перевищує його ширину). Квіткові колоски (1) 2 — 3, завдовжки (3,5) 4 — 6 мм. Покривний листок колоска яйцевидно-ланцетний, (1,2) 1,5 — 2,5 мм завдовжки. Зовнішній приквіток в обрисі яйцевидний, (1,5) 1,7 — 2,5 мм завдовжки. Внутрішній перший приквіток широко еліптичний, (2,6) 2,8 — 4,5 мм завдовжки, і 0,5 1,0 мм завширшки. Чашечка вузько-ліjkовидна 4 — 5,5 мм завдовжки, а з закруглено-трилопатовими лопатями 0,3 — 0,4 мм завдовжки. Віночок у два рази довший за чашечку. Плодик довгастий, з чотирма товстенькими вузькими крильцями, \pm 3 мм завдовжки, насінина близько 2,5 мм завдовжки і 1,0 мм завширшки.

Отже, порівнявши отримані дані в ході дослідження з наведеними в літературі ми дійшли висновку, що більшість досліджуваних нами рослин кермеку замшевого мають середні показники вегетативних та генеративних органів.

Література

1. Верещагин Л.Н Атлас травянистых растений / Л.Н. Верещагин. — К.: Юнивест Маркетинг, 2000. — 352с.
2. Калінін М.І. Біометрія : підручник для студентів вузів біологічних і екологічних напрямків / М.І Калінін., В.В. Єлісеєв. — Миколаїв : Вид-во МФ НАУКМА, 2000. — 204 с.
3. Определитель высших растений Украины / Д.Н. Доброчаева, М.И. Котов, Ю.Н. Прокудин и др. — К. : Наук. думка, 1987. — 548 с.
4. Рокицкий П.Ф. Биологическая статистика / П.Ф. Рокицкий. — Минск: Вышэйшая школа, 1973. — 320 с.
5. Флора УРСР. — К. : Видавництво АН УРСР. — 1957. — Т. VIII. — С. 156-159.

ДЕКОРАТИВНІ ВЛАСТИВОСТІ ОВОЧЕВИХ КУЛЬТУР ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В ОЗЕЛЕНЕННІ

Оніпко В.В., Світлична А.І.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Овочеві відіграють важливу роль в озелененні та квітково-декоративному оформленні. Вони дозволяють не просто створити гарний город, а справжній овочевий оазис. Для цього розглянемо, де краще розмістити рослини на ділянці, гармонічно вписавши їх в ті чи інші елементи озеленення, як їх поєднувати з іншими культурами, які види та сорти використовувати для створення максимально декоративного ефекту.

Кавун звичайний. Дякуючи його красивим, різьбленим листкам, рідко розташованим на стеблі, утворює легку, ажурну, сизо-зелену драпіровку, прикрашеними жовтими вкрапленнями квіток. Найбільшою декоративністю володіє в період плодоношення з домінуючими гігантами-плодами. Рекомендується для вертикального озеленення (довгоплетисті), при цьому плоди поміщають в сітки і підв'язують до опори; високих грядок (коротко плетисті та кущові сорти).

Баклажан. Зовнішній вигляд рослини дозволяє порівняти його з маленьким екзотичним деревом, прикрашеним своєрідними зірочками квітів і важкими крупними, нерідко звисаючими до землі, плодами. Через це дуже важко підшукати йому достойне місце в композиції. Благородний в своїх темних, фіолетових тонах, він приречений до самотності в городньому партнерстві. Тому на партерному городі рекомендується висаджувати на окремій грядці південної експозиції або на високій грядці. Високорослі сорти з багато чис-

ленними і крупними плодами цілком можуть бути використані в якості солітерів для розстановки квіткових акцентів або групами на газоні.

Боби овочеві. Непомітні на перший погляд рослини можуть зробити цінну послугу в декоративному городі, як куліса для теплолюбних культур, тим паче, що висадка ділянки по периметру, захистить рослини від нашествия кротів.

Диня звичайна. Рекомендується для вертикального озеленення з використанням опори і обов'язковою в цьому випадку підв'язкою плодів. Може використовуватися в газоні, де звивистими плетіннями пом'якшить його геометричну строгість і принесе в монотонну зелень золотисту різноманітність.

Кабачок. Крупна рослина, яка потребує достатньо простору для розміщення. Хто б міг уявити, що товсті, грубуваті стебла і черешки листків виявляться такими вразливими та крихкими! Таких треба розміщувати подалі від доріжок, відводячи їм окремі грядки на городі, захищені з північної сторони кулісами з кукурудзи, соняшника, живою загорожею з кущів і т. д. Як скоростигла, теплолюбна культура особливо перспективна для високих грядок. Невеликі групи можна висаджувати прямо на газоні. Може використовуватися як фокусна рослина, підтримуюча жовту гамму. Останнім часом все більш популярним став різновид кабачка — цукіні, який відрізняється компактністю, слабкою плетучістю, більш різьбленими листками і плодами різноманітного забарвлення: від смарагдово-зеленого до золотистого, з візерунком і без нього.

Капуста білоголова. Крупна, невисока рослина з округлою архітектонікою, неначе спеціально створена для круглого партерного городу, що надає йому розкоші та помпезності. Здатна виконувати роль центру композиції в квітково-овочевій клумбі. Декоративна на протязі всього вегетаційного періоду першого року життя.

Капуста червоноголова. Дуже красива рослина, що створює на партерному городі на протязі всієї вегетації в перший рік життя благородну бузкову і фіолетову гаму. Може виконувати роль центру композиції в квітково-овочевому міксбордері, на клумбі.

Капуста брокколи. Різноманітні сортові головки куполоподібної форми можуть створити казкове капустяне місто на городі, яке нікого не залишить байдужим.

Капуста цвітна. Від інших капуст відрізняється своєрідним зовнішнім виглядом, головним декоративним достоїнством якого являється наявність щільної головки суцвіть, яка по кольору часто контрастує з листям. Здатна виконувати роль центру композиції на партерному городі або в квітково-овочевому міксбордері.

Огірок посівний. Рекомендується для вертикального озеленення з використанням опор (шпалери, сітки), а також як ґрунтопокривні. Може створювати щільні горизонтальні та вертикальні поверхні, які оживають в період цвітіння яскравими золотистими квітками.

Буряк звичайний столовий. Має гарні, крупні, щільні листки з яскраво-забарвленими черешками, які дозволяють рослині зайняти помітне місце в овочевому городі або створити бордюр.

Салат посівний. Являється одним із самих декоративних рослин, які можуть при багатократних посівах прикрашати партерний город з весни до осінніх заморозків. Багато численні сорти дозволяють створити щільні декоративні групи в овочевому міксбордері, високій грядці, на рабатці, газоні з кудрявими, лахматими, плоскими та мереженими листками різноманітних сортів відтінків. Після повного використання культури місця, що звільнилися необхідно декорувати рослинами аналогічної фактури.

Петрушка кучерява. Декоративно-листова ажурна рослина, рекомендується висаджувати на партерному городі, грядці, листові сорти в якості

бордюру з багатократною обрізкою. Ефектно впишеться в міні-квітник.

Кріп пахучий — легка, ажурна рослина, що надає легкістьлюбій композиції. При вирощуванні для отримання молоді зелені рекомендується розміщувати на партерному городі в якості ущільнювача зелених або ранніх коренеплідних культур (редису, салату, моркви) чи для окантовки грядки з обрізанням зелені не менше трьох раз на сезон. При вирощуванні на насіння краще висаджувати як супроводжуючий елемент, який забезпечить в період цвітіння легкі жовті кольори.

Узагальнюючи дані, можна зробити висновок, що досліджувані рослини можуть мати не один декоративний орган. Найбільшою декоративністю серед наведених видів володіють кавун звичайний, горох посівний, диня звичайна, кабачок, огірок посівний. У більшості видів декоративними є листки, в інших — квітки, плоди та стебло. Не зважаючи на такі відмінності всі культури можуть зайняти достойне місце в композиції і радувати перехожих.

Література

1. Авадьяева Е.Н. Оформление садового участка // Е.Н. Авадьяева. — М.: Олма-Пресс, 2000.
2. Борисова Р.П., Борисов В.Я., Перегудт М.Ф. Малораспространенные овощные культуры // Р.П. Борисова, В.Я. Борисов, М.Ф. Перегудт. — Симферополь: Таврия, 1979.
3. Громов А.Н. Книга цветовода // А.Н. Громов. — М.: Колос, 1983. — 319 с., ил., 8 л ил.
4. Комар-Темная Л.Д., Улейская Л.И. Каталог декоративных овощных растений // Л.Д. Комар-Темная, Л.И. Улейская. — Серия «Цветет и пахнет». — Ростов н/Д: «Феникс», 2005. — 320 с.
5. Лебедева А.Т., Туленкова А.Г. Овощи круглый год // А.Т. Лебедева, А.Г. Туленкова. — М.: Фитон+, 2000.

ЧЕРВОНОКНИЖНІ ЛУЧНІ ВИДИ РОСЛИН ДОЛИНИ РІЧКИ ПСЕЛ В.-БАГАЧАНСЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

*Орлова Л.Д., Василенко А.О., Джугань К.А.
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка*

У сучасних умовах всебічного посилення антропогенного впливу на природні екосистеми особливого значення набуває проблема збереження біорізноманітності, в тому числі рідкісних видів рослин.

Сучасний рослинний світ Полтавської області характеризується високими показниками флористичного і ценотичного розмаїття і є в цілому типовим для Лівобережного Лісостепу. Проте майже третина видів вищих судинних рослин має обмежене поширення в регіоні [1, 4].

Технічний прогрес та діяльність людини призводить до зміни рослинного покриву, перетворення, а в окремих випадках до повного знищення видів рослин. Особливо це стосується лучних фітоценозів. Сьогодні внаслідок надмірного випасу і нераціонального використання, більшість наших пасовищ і лучних угідь дають кормової продукції для худоби набагато менше їх потенціальної можливості. Урбанізація і рекреаційне навантаження, неконтрольований туризм викликають зменшення чисельності і загрозу зникнення лучних рослин, в першу чергу з декоративними і лікарськими властивостями [1, 3]. Зменшення кількості видів відбувається по різним причинам. Чисельність видів в основному скорочується через розорювання та забруднення лук, випасання худоби, збирання на лікарську сировину, зривання на букети та ін. Також досить вагомими причинами можуть бути природні фактори особливо у